

Dr. Axel Reetz, politologs:

Viennozīmīgi neviens Satversmes pārkāpums brīvajā valstī nevar redzēt viedokļa izpausmē, ne no atsevišķiem pilsoniem ne no jebkuras organizācijas – un vēl mazāk tur ir kaut kas rupjš. Tieši otrādi pilsoniskā sabiedrība nozīmē tāda iejaukšana politiskajā procesā. Tomēr arī korupcijas pārmetums nav pamatots, jo I.Ūdre par ES komisāri tika pilnīgi likumīgi iecelta. Ministru prezidentam ir tās tiesības. Viņš ir no deputātiem ievēlēts, kurus savukārt baltiesīgā tauta ievēlēja. Lēmumam tātad ir lielākā leģitimitāte nekā NVO protestam deleģēta, jo reprezentatīvā demokrātija nenozīmē, ka katram valdības lēmumam jāatbalsta vairākums iedzīvotāju. Un cik tālāk DELNA nav politiskā organizācija paliek tāds iespaids, ka šī NVO tika vienkārši izmantota kā līdzeklis protesta skaļumam un ir tāda ziņa nepareiza platforma neskatoties uz reputācijas bojāšanu ar pārspīlētiem apgalvojumiem. Šāda veida diskusijas ir politiskās kultūras jautājums. Respektēt demokrātiskā procesa rezultātus ir vajadzīgā ciena valsts iekārtei un NVO.

Valsts prezidente par pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politiskajā procesā.

- 2004.gada 16.augusts, preses konference pēc atgriešanās no Atēnām, komentējot NVO protestus pret I.Ūdres izvirzīšanu eirokomisāra amatam:

“NVO, kas pieprasa tautas ievēlēta priekšstāvja atkāpšanos no sava deputāta posteņa un Saeimas deputātu ievēlētas savas priekšsēdētājas atkāpšanos no posteņa, manuprāt visrupjākajā veidā pārkāpj Latvijas Satversmi un visrupjākajā veidā iejaucas politiskajā procesā, uz ko pēc definīcijas sabiedriskai organizācijai nav ne autoritātes, ne tiesību ne juridiski, ne konstitucionāli”.

- 2004.gada 17.augusts, intervijā LNT
  - atbildot uz jautājumu “Jūs pati savulaik esat darbojies NVO, kur Jūs redzat to robežu starp organizācijas tiesībām paust savu viedokli un pārkāpt savas pilnvaras?”:

“Ja runājam par izpildvaras lēmumu apšaubīšanu jeb pretenzijām pret izpildvaras tiesībām veikt savas funkcijas, es to uzskatu par iejaukšanos politiskā procesā, ko leģitīmi un normāli vajadzētu darīt politiskām organizācijām. Lai organizācija varētu darboties kā politiska organizācija, tad lai viņa reģistrējas kā politiska organizācija, lai deklarē visai tautai, no kurienes nāk viņas finansējums, kas ir viņas sponsori, kas ir viņas politiskā platforma pašai, uz ko viņa tēmē un tā tālāk.”

- Atbildot uz jautājumu: “Kā jūs varētu atbildēt tiem, kas jums pārmet Satversmes nezināšanu un demokrātijas neizpratni, kad jūs komentējāt organizācijas „Delna” rīcību?”

[..] *“Es uzskatu, ka mans pienākums ir aizstāvēt valsts institūcijas, un, ja es uzskatu, ka kāda organizācija, vienalga, kāda – brīvprātīgo profesionālā organizācija vai nevalstiska organizācija, ja viņa nepamatoti uzbrūk valsts demokrātiskajām struktūrām pēc viņu būtības, tad tik daudz es jūtos spiesta viņas aizstāvēt.”* [..]

- 2004.gada 18.augusts intervijā Neatkarīgajai Rīta Avīzei,
  - atbildot uz jautājumu: “Vai var novērtēt kā adekvātu organizācijas Delna reakciju uz Saeimas priekšsēdētājas Ingrīdas Ūdres nominēšanu eirokomisāra amatam?”

“Man liekas savāda prasība atkāpties no amata personai tikai tāpēc, ka šai grupai viņa nav iepatikusies kā eirokomisāra kandidāte. Turklāt vēl no Saeimas priekšsēdētājas amata – tāda amata, kura leģitimitāti nodrošina visas tautas ievēlētais parlaments un Satversme. Nevalstiskajām organizācijām šāda leģitimitāte nepiemīt, un tās nav politiski atbildīgas tautas priekšā. Tautas priekšā politiski atbildīgs ir parlaments, bet valdība ir politiski atbildīga tautas un Saeimas priekšā. Savukārt nevalstiskās organizācijas neviens nav ne deleģējis, ne ievēlējis, tāpēc nevar uzskatīt, ka viņu viedoklis būtu svarīgāks par jebkuru citu viedokli. Jebkurš cilvēks var paust savu viedokli, taču tas nenozīmē, ka visi ir spiesti tajā ieklausīties.”

- atbildot uz jautājumu: “Respektīvi, šajā situācijā Delna ir uzņēmusies politiskas partijas funkcijas?”

”Īstenībā – jā. Delna eirokomisāra kandidāta izvirzīšanas sakarībā ir runājusi par korupciju un valsts nozagšanu. Tās ir ļoti nopietnas apsūdzības, kas izvirzītas valdībai un tautas ievēlētai Saeimai. Es sagaidu, ka tiktu likti galdā kādi pierādījumi, fakti un to izmeklētu atbildīgas institūcijas. Pēc Satversmes, neviens nedrīkst tikt uzskatīts par vainīgu tikai tāpēc, ka kāds par viņu izsaka kādas šaubas un sliktu vārdu. Mums pastāv neatkarīga tiesu sistēma, kas arī ir demokrātijas balsts un pīlārs. Par vainīgu var tikt atzīts tikai tas, kurš ir notiesāts tiesas priekšā. Tikai tad var par kādu teikt, ka viņš ir korumpēts vai pārkāpis likumu. Nevar vienkārši mētāties ar vārdiem – arī demokrātijā ir jābūt atbildīgam katram pilsonim un jādomā par saviem vārdiem. NVO savukārt būtu jāpadomā par savu vārdu sekām tautas izpratnē par demokrātiju, lai nerastos nepareizs priekšstats par to, kas ir vai nav pieņemams. Par demokrātiju neliecina spēja brēkt par pārkāpumiem tur, kur tādu nav. Citādi iznāk kā pasakā par puisīti, kurš kļiedza: "Vilks, vilks!" – kad vilka nebija, bet tad, kad vilks bija aītās, – tad to nemaz neredzēja. Jāatšķir, kur ir fakti un pierādījumi. Vienkārša mētāšanās ar vārdiem nav organizācijas cienīga.”